मैत्रावरुणर्वसिष्ठः।अश्विनौ। त्रिष्टुप्।

आ वां रथो रोदसी बद्बधानो हिरण्ययो वृषभिर्यात्वश्वैः।
घृतवर्तनिः पविभी रुचान इषां वोळ्हा नृपतिर्वाजिनीवान्॥ ७.०६९.०१

घृतवर्तनिः- दीप्तसदनः। पविभिः- नेमिभिः। रुचानः- दीप्तः। इषाम्- काम्यानाम्। वोळ्हा- वोढा। नृपतिः- नृणां पालकः। वाजिनीवान्- गतिमान्। वाम्- युवयोः। हिरण्ययः- हिरण्मयः। रथः- लक्ष्यप्रापकरंहणप्रतीकरथः। रथी ऋतस्य नो भवेति श्रुतेः ऋतं रथः। रोदसी- द्यावापृथिव्यौ। बद्बधानः- आक्रमन्। वृषभिः- वर्षकैः। अश्वैः- प्राणाश्वैः। आ यातु- आगच्छतु ॥१॥

स पप्रथानो अभि पञ्च भूमा त्रिवन्धुरो मनसा यातु युक्तः।
विशो येन गच्छथो देवयन्तीः कुत्रा चिद्यामममश्विना दधाना॥ ७.०६९.०२

सः- असौ रथः। पञ्च भूमा- ब्राह्मणक्षत्रियवैश्यशूद्रनिषादान्। अभि- अभितः। पप्रथानः- प्रथमानः। त्रिवन्धुरः- सारथ्यवस्थानत्रययुक्तः। युक्तः- सुष्ठु योजितः। मनसा- चित्तेन। यातु- गच्छतु। येन। देवयन्तीः- देवकामाः। विशः- प्रजाः। कुत्र चित्- यत्र कुत्रापि। यामम्- मार्गम्। अश्विना- प्राणेशनशक्तिभूतौ। दधाना- धारयन्तौ। गच्छथः। येन केनापि मार्गेण देवकामान् गच्छथ इति भावः ॥२॥

स्वश्वा यशसा यातमर्वाग्दस्रा निधिं मधुमन्तं पिबाथः।
वि वां रथो वध्वा३ यादमानोऽन्तान्दिवो बाधते वर्तनिभ्याम्॥ ७.०६९.०३

स्वश्वा- शोभनप्राणतुरगौ। यशसा- यशस्विनौ। दस्रा- दर्शनीयौ। अर्वाक्- अस्मदभिमुखम्। आ यातम्- आगच्छतम्। मधुमन्तम्- मधुरम्। निधिम्- सम्पद्भूतरसम्। पिबाथः- अनुभवथः। वाम्- युवयोः। रथः। वध्वा- उषसा सह। वि- विशेषेण। यादमानः- अभिगच्छन्। दिवः अन्तान्। वर्तनिभ्याम्- स्वचक्राभ्याम्। बाधते- आक्रमते। अश्विनौ प्रभाते दृश्यमाननक्षत्रयोरधिदेवते। उषा

उदयदेवता। आध्यात्मिके तु श्वासप्रश्वासभूतप्राणेशनशक्तिभूतावश्विनौ पूरकरेचकाधिदैवते। तयोर्जाया उषाः कुम्भकविद्या ज्ञानोदयदेवता ॥३॥

युवोः श्रियं परि योषावृणीत सूरो दुहिता परितक्म्यायाम्।
यद्देवयन्तमवथः शचीभिः परि घ्रंसमोमना वां वयो गात्॥ ७.०६९.०४

परितक्म्यायाम्- निशायां मनुष्यप्रज्ञायाम्। युवोः- युवयोः। श्रियम्। सूरो दुहिता- सूर्यपुत्री उषाः। परि अवृणीत- अवृणोत्। यत्- यदा। देवयन्तम्- देवकामम्। शचीभिः- प्रज्ञाभिः। अवथः- रक्षथः। तदा। वाम्- युवयोः। घ्रंसम्- दीप्तम्। वयः- अन्नम्। ओमना- रक्षया। तम्। परि गात्- परिगच्छति। कुम्भकभूता आत्मसूर्यस्य पुत्री उषा मनुष्यप्रज्ञायां दैवीप्रज्ञाप्राप्त्यर्थं प्राणेशनशक्तिभूताश्विनोः पूरकरेचकभूतयोः श्रियं साहाय्यायापेक्षत इति भावः ॥४॥

यो ह स्य वां रथिरा वस्त उस्रा रथो युजानः परियाति वर्तिः।
तेन नः शं योरुषसो व्युष्टौ न्यश्विना वहतं यज्ञे अस्मिन्॥ ७.०६९.०५

रथिरा- रथिनौ। यः। वाम्- युवयोः। रथः। युजानः- युक्तः। उस्राः- रश्मीन्। वस्ते- निवासयति। वर्तिः- शोभनमार्गे। परियाति- परिगच्छति। तेन। नः- अस्मभ्यम्। उषसो व्युष्टौ- प्रभाते विद्यासम्पत्तौ। अश्विना- प्राणेशनशक्तिभूतौ। अस्मिन्- एतस्मिन्। यज्ञे- दाने पूजायां सङ्गतिकरणे। शम्- शान्तिम्। योः- अमङ्गळस्य पृथक्करणम्। वहतम्- प्रापयतम् ॥५॥

नरा गौरेव विद्युतं तृषाणास्माकमद्य सवनोप यातम्।
पुरुत्रा हि वां मतिभिर्हवन्ते मा वामन्ये नि यमन्देवयन्तः॥ ७.०६९.०६

नरा- नेतारौ। गौरेव- गौराविव। विद्युतम्- दीप्तं रसं प्रति। तृषाणा- तृष्णासम्पन्नौ। अस्माकम्- नः। अद्य- इदानीम्। सवना- सम्भजनानि। उप यातम्- आगच्छतम्। पुरुत्रा- बहुषु। हि- खलु। वाम्- युवाम्। मतिभिः। हवन्ते- आह्वयन्ति। वाम्- युवाम्। अन्ये- इतरे अस्मद्विरोधिनः। देवयन्तः- देवकामाः सन्तः। मा नि यमन्- मा नियच्छन्तु ॥६॥

युवं भुज्युमवविद्धं समुद्र उदूहथुरर्णसो अस्रिधानैः।

पतत्रिभिरश्रमैरव्यथिभिर्दंसनाभिरश्विना पारयन्ता॥ ७.०६९.०७

युवम्- युवाम्। समुद्रे- अर्णवे। मूलशक्तिधारायां प्रकृत्याम्। संसारार्णवे। अवविद्धम्- विक्षिप्तम्। भुज्युम्- भोक्तारम्। अर्णसः- ततः। अस्रिधानैः- अक्षीयमाणैः। अश्रमैः- श्रमरहितैः। अव्यथिभिः- व्यथारहितैः। दंसनाभिः- दर्शनीयैः। पतत्रिभिः- प्राणतुरगैः। अश्विना- हे अश्विनौ। पारयन्ता- तारयन्तौ। उदूहथुः- उद्धृतवन्तौ ॥७॥

नू मे हवमा शृणुतं युवाना यासिष्टं वर्तिरश्विनाविरावत्।

धत्तं रत्नानि जरतं च सूरीन्यूयं पात स्वस्तिभिः सदा नः॥ ७.०६९.०८

पूर्वं व्याख्यातम् (७.०६७.१०) ॥८॥